

TERÖR OLAYLARININ TÜRKİYE TURİZM SEKTÖRÜNE ETKİSİ

THE EFFECTS OF TERRORISM TO TURKEY TOURISM SECTOR

Öğr. Gör. Ebru BAĞCI

Beykent Üniversitesi

ebrubagci@beykent.edu.tr

ÖZ

Bu çalışmada, terör ve terörizm kavramları, terör saldırılarının dünya ve Türkiye ekseninde turizm ile olan bağlantısına ve bu saldırıların turizm faaliyetlerine olan etkileri ikincil kaynaklardan yararlanarak incelenmeye çalışılmıştır. Yaşanan terör olaylarının terör ve terörizm kavramlarına getirdiği yeni tanımlamaların yanı sıra, kamusal alanda yapılması zorunlu değişikliklere de değinilmiştir. Terör saldırılarının çoğunlukla terör olayının gerçekleştirildiği bölge dışından turistlerin bulunduğu turistik alanlara kadar turistleri hedef alacak şekilde gerçekleştirilmesinin sebeplerine değinilmiştir. Bununla birlikte, terör örgütlerinin, eylem planlamasındaki hedef seçimi ve terör eyleminin gerçekleştirileceği eylem şeklini seçme sebepleri de ele alınmıştır. Bu kapsamda, terör olaylarının yaşandığı bölgelere, döneme ve sonraki döneme ait istatistiki verilere ulaşılmaya çalışılmış, bu veriler arasında farkın olup olmadığına bakılmış, bu durumla ilgili değerlendirmelere yer verilmiştir. Ayrıca çalışmada, turizmi hedef alan terörist saldırıları dünya ve Türkiye çerçevesinde derlenmiş, neden olduğu kayıplarla birlikte tablolandırılmıştır. Terör gruplarının etkin oldukları dönemleri ve savundukları ideolojiler çerçevesinde gruplandırılmalarına yer verilmiş, turizmin gelişimi için gerekli ortam özellikleri ve bu ortamı engelleyici faktörlerden bahsedilmiştir. Elde edilen bu bilgiler ile terör saldırılarının turizm faaliyetlerine olan etkilerini en alt seviyede tutmak için yapılması gerekenlere yönelik önerilerde bulunmaktadır. Buradan hareketle, çalışmanın ileride, terör saldırıları ve turizm faaliyetlerine etkileri konularında yapılacak olan çalışmalara ön fikir oluşturması ve bu konuların farklı boyutlarıyla ele alınmasına kaynak oluşturabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Terör, Terör Saldırıları, Terör Saldırıları ve Turizm İlişkisi, Terörizm,

ABSTRACT

In this research, it is tried to study in a detailed way about the concepts of terror and terrorism, the relation of terror attacks with tourism and the effects on tourism activities in Turkey and the world by using from secondary sources. In addition to the new definition introduced by the terrorist incidents in the concepts of terrorism, the necessary changes in the public arena have been mentioned. It has been mentioned that the terrorist attacks are carried out in such a way as to target the tourists in the touristic areas where the terrorist acts are carried out from outside the region. Besides, the selection of targets for terrorist organizations' action planning and the way in which terrorist acts are carried out are mentioned. In this context, it's tried to reach the statistical data of the regions where the terrorist events were experienced, the term and the subsequent term, and it is analyzed whether there is any difference between these data and it is given evaluations about this case. Terrorist attacks were collected in the framework of world and Turkey and tabulated with the losses. The period of activity of the terrorist groups and the period of terrorist activity were examined. Environmental conditions necessary for the development of tourism and the factors that prevent this environment are mentioned. It is mentioned that their advocates are grouped on the basis of ideology. It is advised the ways how to keep the effects of terrorism attack on tourism at the bottom. This study will become on source for the other studies about terror attack and their effects on tourism activities as preliminary idea and a detailed research.

Keywords: Terror, Terror Attacks, Relationship Between Terror Attacks and Tourism, Terrorism

Giriş

Sağlık, eğitim, finans, lojistik, hizmet vb. gibi tüm sektörler kendi faaliyet alanları dâhilinde gerek ulusal gerekse uluslararası arenada meydana gelen gelişmeleri sürekli takipte olmak ve bu gelişmelere sahip oldukları ölçüde uyum sağlamak durumundadırlar. Ancak, bahse konu gelişmeler sektörleri içerisinde kendilerine avantaj sağladığı gibi bazı dezavantajları, tehditleri de beraberinde getirmektedir. Bu tehditlerin en önemlisi de önceden oluşumuna ve etkilerine dair bir öngörü bulunmayan, etkileri yaşandığı yerle birlikte tüm uluslararası sahada kargaşaya sebebiyet veren terör saldırıdır. Terör saldırılarının amacı, mensup oldukları terörist grubun ortak ideolojisine hizmet eden görüşlerini, dünya geneline duyurmak ve etkili olduklarını kanıtlamaya çalışmaktır. Başka bir deyişle, saldırı amaçları, mensup oldukları örgütün reklamını yapmaktır. Bu amaca hizmet etmesi açısından, terör saldırıları tahribat yoğunluğunu artırıcı neden olarak beklenmedik bir zaman diliminde gerçekleştirilir. Terör faaliyetleri sonucunda, tüm sektörler özellikle de hizmet sektörü, olumsuz etkilere maruz kalmaktadır. Hizmet sektörü içerisinde terör saldırılarından olumsuz etkilenen sektörlerin başında ise, turizm sektörü gelmektedir. Buradan hareketle bu çalışmada, terör saldırıları ve terörizme yönelik kavramlar açıklanarak, dünya genelinde gerçekleştirilen terör saldırılarının turizm sektörü içerisindeki yeri incelenmiş ve Türkiye turizmine etkileri değerlendirilip çözüm önerileri sunulmaya çalışılmıştır. Zira, gelişme ve büyüme toplum açısından dikkat çekmektedir.

Terörizm, Terör ve Terör Saldırıları

Sosyal bilimler alanında yapılan çalışmalar incelendiğinde, terör kavramı üzerine ortak bir tanımda mutabık kalınmamıştır. Çünkü bir kesim için terörizm olan şey bir başka kesim için kahramanlık olarak atfedilebilmektedir(Özerkmen, 2004).

Terör, en genel tanımıyla yıldırma manasına gelmektedir (www.tdk.gov.tr, 2017). Terör ile ilgili yapılan tüm tanımlamalarda ortak olan; şiddetin kullanılması, şiddetin devreye sokulma tehdidi, belirlenmiş bir hedefe yönelik strateji veya savaş yöntemi olması, kurbanı üzerinde korku yaratma amacı taşıması, acımasız ve insanlık dışı bir yapı içermesi ve reklamın temel unsur olarak yer almasıdır (Mutioğlu, 2000). 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 1 inci maddesinde “Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasî, hukukî, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir”(Mevzuat, 2017) şeklinde tanımlanmaktadır.

Terörizm, devlet (yönetim-hükümet) dışı siyasal amaçlı (saikli) şiddet kullanımınıdır, herhangi bir şiddet kullanma, tehdittir (Yayla, 1990). Netanyahu 'ya (1986) göre; “kasıtlı ve sistematik bir şekilde suçsuz insanları öldürme, sakat bırakma ve tehdit etmek suretiyle, siyasi sonuçlara ulaşmak için korku salma” şeklinde tanımlanmaktadır.

11 Eylül 2001 ABD'ye yapılan terör saldırısının ardından Avrupa Birliği'nin siyasi güç dengeleri arasında bulunma isteği güçlenmiştir. Bu amaçla, 11 Eylül saldırılarının akabinde 20 Eylül 2001 tarihinde AB, Terörizmle Mücadeleye İlişkin Konsey Çerçeve Kararı'nı kabul etmiştir. Karar, AB kurumlarına ve AB'ye üye devletlere, üçüncü devletlere ve diğer uluslararası kuruluşlara yapılan terörist saldırıları kapsamaktadır. “Kararın üçüncü maddesinde terörizm kavramı ve terör suçları şu şekilde yer almaktadır: Her üye devlet, kendi ulusal hukukuna göre tanımlanmış olan bir şahıs ya da bir grup tarafından bir ya da birden fazla ülkeye karşı kurumlarını ya da halkını sindirmek ya da o ülkenin siyasi, ekonomik veya sosyal yapısını ciddi şekilde değiştirmek ya da yıkmak amacıyla kasten işlenen aşağıdaki suçların “terörist suçlar” olarak cezalandırılmaları için gerekli tedbirlerin alması sağlanacaktır” (Şener, 2012);

11 Eylül 2001 ABD'ye yapılan terör saldırısının ardından Avrupa Birliği'nin yapmış olduğu terör tanımını aşağıdaki maddeleri kapsamaktadır (Kedikli, 2006);

- a) Cinayet
- b) Bedensel bütünlüğe zarar verme
- c) Adam kaçırma ya da rehin alma
- d) Gasp ya da haraç
- e) Hırsızlık ya da soygun
- f) Devlet ya da hükümete ait tesislerin, kamuya ait ulaşım imkânlarının ve kamunun kullanımına sunulmuş yer ve malların zorla ele geçirilmesi ya da bunlara zarar verilmesi
- g) Silah ve patlayıcıların imal edilmesi, bunlara sahip olunması, bunların elde edilmesi, nakledilmesi ya da bunların başkalarına temin edilmesi
- h) Bulaşıcı hastalık ya da mikrop yayan ya da kirletici maddelerin insanlara ya da çevreye zarar vermek amacıyla kullanılması
- i) Su, enerji ya da temel kaynakların arzına müdahale edilmesi veya bunların dağıtımına engel olunması
- j) Haberleşme sistemlerine müdahale yoluyla saldırılması
- k) Yukarıda sıralanan suçları işlemeye yönelik tehditte bulunma
- l) Terörist bir örgütü yönetme
- m) Terörist bir örgütü desteklemek, katkıda bulunmak ya da bu örgüt içerisinde yer almaktır.

Yukarıda verilen bazı tanımlar ve maddeler göz önünde bulundurularak terör saldırılarını, bir hareketin kendi sosyal, siyasal ve ekonomik çıkarlarını korku ortamı oluşturarak, yıldırma yoluyla gerçekleştirme amacına yönelik şiddet eylemleri olarak ifade edebiliriz.

Turizm ve Terör Bağlantısı

Turizm, yalnızca ekonomik bir olay olmayıp politik ve çevresel yönleri de olan toplumu ve dolayısıyla toplumsal yapıyı etkileyen bir harekettir. Bu nedenle, turizmin etkileri değerlendirilirken sadece gelir getirici ve döviz kazandırıcı özellikleri gibi maddi ve ekonomik sonuçları değil, toplumsal yapıyla birlikte kültürel yansımalar gibi ekonomik olmayan konular da irdelenmelidir(Gürbüz, 2002).

Terör kurbanları değil gözleyen halkı yani toplumun genelini ilgilendiren bir şiddet eylemidir (Brown, 2004). Terör, kaos ortamını ve huzursuzluğu topluma empoze etmeye çalışır. Terörün bir mesaj kaygısı vardır ve reklam amacı taşır (Özkan, 2002). Turizm küresel barış, yönetsel istikrar ve ekonomik refah gibi unsurlar çerçevesinde gelişim sağlarken; terörizmin yönetsel istikrarsızlık, kaos ortamı, işsizlik, ekonomik krizler ve çatışma ortamlarında gelişme göstermesi, bu iki kavramın birbiri ile aynı zaman ve aynı alanda bulunamayacağını kanıtı kabul edilmektedir. Başka bir deyişle, turizmin varlığını sürdürebilmesi için, terörizmin yaratmaya çalıştığı veya yarattığı kaos ve huzursuz ortamın tamamen zıttı olan huzurlu ve kaostan uzak bir ortama ihtiyaç duymaktadır. Bu kapsamda değerlendirildiğinde, terörizmin turizm sektörünü eylemleri için seçmesi bilinçli yapılan bir harekettir. Teröristler için karşı taraf olarak değerlendirilen, ülkenin indirekt temsilcisi olmanın yanı sıra, o ülkelerin birer sembolik elçisi olarak görülen turistler, terör eylemlerinde hedef haline gelmektedirler (aktaran Acar ve Çetin, 2017). Turistlerin hedef alındığı terör eylemleri, uluslararası basında hızlı bir şekilde yayılmaktadır. Bu ise teröristlerin, kendi ülke sansürlerini ve kısıtlamalarını aşırp küresel ölçekte duyulmalarını sağlamaktadır. Böylece, hem yoğun ilgi görmektedirler hem de amaçlarına ulaşmaktadırlar. Bu sebeplerden ötürü, teröristler stratejik hedeflerine ulaşabilmek, daha çok alanda duyulabilmek adına turistleri hedef alırlar ve turizm sektörünü bir anlamda baltalarlar. Ayrıca basının yoğun ilgisiyle de reklamlarını yapan teröristler, kamuoyuna güç gösterişi yapmış olup daha da tanınır hale gelirler (aktaran Acar ve Çetin, 2017). Dünya perspektifinde değerlendirildiğinde 2001-2015 yılları arasında dünya turizmine olumsuz etkide bulunan çeşitli terör gruplarına ait terörist eylemleri Tablo 1’de derlenmiştir.

Tablo 1: 2001-2015 Yılları Arasında Dünya Turizmine Olumsuz Etkide Bulunan Çeşitli Terör Gruplarına Ait Terörist Eylemleri

TARİH	TERÖR SALDIRILARI	KİŞİ BAZINDA ZARAR	
		ÖLÜ	YARALI
22 Aralık 2001	Amerikan havayollarının bombalanması	-	-
8 Mayıs 2002	Pakistan/Karachi'de otobüse bombalı saldırı	13	40
12 Ekim 2002	Bali'de ilk bombalı saldırı	202	209
28 Kasım 2002	Kenya/Mombasa'ya füze saldırıları ve intihar saldırısı	13	80
4 Mart 2003	Filipinler/Davao havalimanının bombalanması	21	149
16 Mayıs 2003	Casablanca bombalanması	22	-
5 Ağustos 2003	Endonezya/Marriott Otel bombalanması	12	150
19 Ağustos 2003	Irak/Canal Otel bombalanması	22	100
27 Şubat 2004 ¹	Filipinler/Superferry 14	194	-
27 Ağustos 2004	Rusya/İki havalimanının bombalanması	91	-
7 Ekim 2004	İsrail/ Sinai bombalanması	34	171
23 Temmuz 2005	Mısır/Sharm El-Sheikh bombalanması	88	150+
1 Ekim 2005	Bali'nin ikinci kez bombalanması	23	129
9 Kasım 2005	Ürdün/Amman'ın bombalanması	60	115
24 Nisan 2006	Mısır/Dahap'ın bombalanması	23	80
10 Ağustos 2006	Transatlantik havayollarına komplo	-	-
4 Eylül 2006	Ürdün/Amman'da silahlı saldırı	1	5
Şubat 2009 ²	Mısır/Kahire/Han Halili bombalı saldırısı	1	25
18 Mart 2015 ³	Tunus/Müze Saldırısı	25	-
26 Haziran 2015 ⁴	Tunus/Susa Hoteli Plajı silahlı saldırısı	37	-
17 Ağustos 2015 ⁵	Tayland/Bangkok Erawan Tapınağı bombalı saldırısı	22	123
31 Eylül 2015 ⁶	Sina Yarımadası/ Rus Metrojet Havayolları Uçak saldırısı	224	-

Kaynak: (Yeşiltaş, Öztürk, & Türkmen, 2008)

Kaynak¹: (Çiftçi & Durmuş)

Kaynak²: (Haberler, 2014) Erişim 25.05.2017

Kaynak³: (BBC, 2015) Erişim 25.05.2017

Kaynak⁴: (Dünya Haberleri, 2015) Erişim 25.05.2017

Kaynak⁵: (Haber, 2015) Erişim 25.05.2017

Kaynak⁶: (Airline Haber, 2015) Erişim 25.05.2017

Terör Olaylarının Türkiye Turizmine Etkisi

Bacasız sanayi olarak adlandırılan turizm sektörü, ekonomiye ve istihdama katkı sağlayan hizmet sektörlerinin başında gelmektedir. 1 milyonun üzerinde çalışanla, Türkiye ülke istihdamı içerisinde istihdamın %7,71'lik (Haber, 2015) kısmını elinde tutan turizm sektörü, daha önce de değinildiği gibi terör olayları gibi olumsuz olaylardan etkilenmektedir. Cumhuriyet dönemi boyunca dönemsel olarak farklı terör gruplarının eylemlerine maruz kalan Türkiye, terörizmin neredeyse her türlü ile karşılaşmıştır. 1960'lı ve 70'li yıllarda Marksist/Leninist terör, 1980 ve 1990'lı yıllarda etnik köken terörü ile karşı karşıya kalmış olan Türkiye, günümüzde ise kökten dinci terör ile karşı karşıyadır (Gürel,2016). Bahsi geçen terör grupları, değişen dünya koşullarıyla birlikte isim ve strateji değişikliği

de yapmaktadır(Gürel, 2016). Bu terör gruplarından biri ise,Türkiye ekonomisine en fazla zarar veren ve Türkiye'deki en kanlı eylemleri gerçekleştiren terör örgütü PKK adı verilen ayrılıkçı terör örgütüdür (Yeşiltaş, Öztürk, ve Türkmen, 2008). Çünkü 30 yılı aşkın süredir aktif eylemlerine devam eden PKK, turizm sektörünü olumsuz etkilemektedir.

Terörist eylemler, turistler üzerinde olumsuz bir etkiye sahiptir. Çünkü turistik faaliyetler güvenli ortamda gerçekleşmektedir. Bu anlamda terörist eylemler güvenli ortam algısını yıktığından turistik faaliyetlerin terörist eylemlerin yaşandığı alanlarda minimum seviyeye düştüğü söylenebilir. Güvenlik açığının oluştuğuna şahit olan turistler, potansiyel turistleri de medya yayınları ve sosyal medya aracılığı ile etkileyecek olup, turistik faaliyete katılma kararları sürecinde onları olumsuz etkileyeceklerdir. Bu etki, Türk turizm pazarında krize sebebiyet verebilecek nitelikte olabilir.

Türkiye perspektifinde değerlendirildiğinde 1986-2012 yılları arasında Türkiye turizmüne olumsuz etkide bulunan çeşitli terör gruplarına ait terörist eylemleri Tablo 2'de derlenmiştir. TÜİK'in 1986-2012 yılları arasında Türkiye'ye giriş-çıkış yapan yabancı turist verileri ile aşağıdaki tabloda derlenen terör olayları değerlendirildiğinde; olayların gerçekleştiği yıl ve dönem ile bir sonraki yıl aynı dönem kıyaslandığında %4 ile %5 aralığında Türkiye'ye giriş yapan turist sayısında azalma olduğu görülmüştür (Turizm İstatistikleri, 1986-2012 Erişim 01.06.2017). Bu sonuç değerlendirildiğinde terör olaylarının bu azalmada etkisi olduğu düşünülebilir.

Tablo 2: 1986-2012 Yılları Arasında Türkiye Turizmüne Olumsuz Etkide Bulunan Çeşitli Terör Gruplarına Ait Terörist Eylemleri

TARİH	TERÖR SALDIRILARI	KİŞİ BAZINDA ZARAR	
		ÖLÜ	YARALI
6 Eylül 1986 ¹	Neve Şalom Sinagogu Şabat ayini esnasında bombalı saldırı	22	5
25 Ocak 1992 ²	PKK/İstanbul Galeria İş merkezi ve kapalı çarşıya bombalı saldırı	1	18
20 Şubat 1992 ³	PKK/İstanbul Ticaret Odası'na bırakılan bombanın patlaması	1	16
Temmuz-Ekim 1993	PKK/ 8 Ayrı olayda GüneyDoğu'da 19 turist kaçırıldı haftalarca alıkonuldu	-	-
12 Şubat 1994 ⁴	PKK/Tuzla Tren İstasyonuna bombalı saldırı	5	29
15 Kasım 2003 ¹	Bethİsrael Sinagogu	5	600+
15 Kasım 2003 ¹	2. Neve Şalom Sinagogu Şabat ayini esnasında bombalı saldırı	18	
20 Kasım 2003 ⁵	İBDA-C VE EL KAİDE/İngiltere'nin İstanbul Başkonsolosluğu ve HSBC Bankası Genel Müdürlüğüne yapılan bombalı saldırı	27	450
16 Temmuz 2005 ⁶	TAK/Kuşadası'nda otobüsün patlatılması	5	20
28 Nisan 2006 ⁶	TAK/Marmaris'te otel saldırısı	2	-
28 Ağustos 2006 ⁶	TAK/Antalya Dönerciler Çarşısı saldırısı	4	Bilinmiyor
Kasım 1993-2012 ⁷	PKK Bahsi geçen dönemde toplam 19 turist alıkoyma eyleminde bulundu	-	-

Kaynak¹(Terör Saldırıları, 1986)ve (Terör Saldırıları, 2013) Erişim 01.06.2017

Kaynak²(Almanak Türkiye/1992, 2017)

Kaynak³(PKK'nın Kanlı Tarihi, 2017)

Kaynak⁴(Pkk Tren İstasyonu Saldırısı, 1994) Erişim 31.05.2017

Kaynak⁵(Son, 2003)Erişim 01.06.2017

Kaynak⁶(TAK, 2016) Erişim 31.05.2017

Kaynak⁷(Özel Raporlar, 2013) Erişim 01.06.2017

Sonuç ve Öneriler

Terör olayları toplumda yozlaşmaya ve korkuya sebep olmakla birlikte yeni açılımlara da engel olabilmektedir. Ayrıca, insanların yaşadıkları ülkeye olan aitik duygularını azaltan, kurallara uyulmamasının vicdani gerekçelerini oluşturan ve sosyolojik çözümü hızlandıran çeşitli ajitasyon, propaganda ve metotların, terörist faaliyetlerle aynı sonucu oluşturduğu düşünülmektedir. Bunların etkisinde gelişmekte olan bir ülkenin ekonomik, sosyal ve politik gelişimi zarar görür. Dolayısıyla, temelde bu zarar sadece bu alanlarla sınırlı kalmamaktadır. Toplumun refah seviyesinin göstergelerinden biri olan turizm faaliyetlerine katılımı da olumsuz yönde etkilemesi, diğer alanlara zarar olarak gösterilebilir. Ülkelerin kalkınma çabalarını aksatabilecek terörizm gibi her olumsuz unsurun üzerinde hassasiyetle durulması ve bunlara karşı alınacak tedbirlerin net ve açık bir şekilde belirlenmesi gerekmektedir.

Turistik faaliyetlerin güvenli ortamlarda gerçekleştiği hususu göz önünde bulundurularak, güvenlik alanında yapılacak yatırımların araştırılması, turizme zarar verebilecek yayınların sınırlarının belirlendikten sonra kamuoyuna servisinin yapılması konusuna dikkat edilmesi, diğer ülkelerin turizme katılım esnekliği konularının daha detaylı araştırılması ve turist davranışlarının çözümlenmesine yönelik yeni çalışmalar yapılması önerilmektedir. Bunlara ek olarak, ülkenin güvenlik alanında çalışan tüm personel ve yetkililerinin özel eğitim süreçlerinden geçmelerine yönelik eğitim programlarının oluşturulması önerilmektedir. Dolayısıyla, dünya turizm pazarındaki payını büyütme isteyen ülkeler, siyasi istikrar yanında güvenlik ve yeni politikalarla teröre karşı önlemler almalı ve bu doğrultuda tanıtımlarını yapmalıdırlar (Taner, 2000).

Gelecek çalışmalarda, ülkelerin terörizme karşı uyguladıkları politikalara yönelik alan araştırması yapılarak turistlerin terörizme yönelik algıları incelenebilir. Bunun yanı sıra, turistlerin, terör olaylarına karşı, o destinasyonları tercih etme eğilimleri ölçülebilir. Böylece göz önünde bulundurulması gereken turistlerin algıları, ülkelerin terörizme karşı yeni politikalar belirlemesine, ülke tanıtımlarını etkin bir şekilde yapmalarına yardımcı olacaktır.

Kaynakça

- Acar, A., & Çetin, G. (2017). Terör Ve Turizm Arasındaki Ekonomik İlişki. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 255-274.
- Brown, D. (2004). *Terörizm ve Terörle Mücadele*. Ankara: EGM.
- Çiftçi, İ., & Durmuş, S. (tarih yok). Filipinlerde Yükselen Terör Tehdidi: Ebu Seyyaf. *Academia*.
- Gürbüz, A. (2002). Turizmin Sosyal Çevreye Etkisi Üzerine Bir Araştırma. *Teknoloji*, 49-59.
- Gürel, S. (2016). Türkiye’de Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları. *Eurasian Journal of Researches in Social and Economics*, 20-45.
- Kedikli, U. (2006). Avrupa Birliği’nin Terörizmle Mücadele Politikaları ve Hukuki Boyutu. *Uluslararası Hukuk ve Politika*, 54-79.
- Mutioğlu, H. (2000). Yeni Dünya Düzen(sizliği)inde Terör ve Türkiye. *1. Milletlerarası Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da Güvenlik ve Huzur Sempozyumu* (s. 257-267). Elazığ: Fırat Üniversitesi Rektörlüğü.
- Netanyahu, B. (1986). *Terrorism How The West can win*. 1986: Avon.
- Özerkmen, N. (2004). Terör, Terörizm Ve Radikal İslamcı Terör . *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi* , 247-265.
- Şener, Y. (2012, Temmuz). Terör ve Turizm İlişkisi: Türkiye Üzerine Yansımalar. *Düzce: Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*.
- Taner, B. (2000). Terörizm ve Turizm. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 93-98.
- Yayla, A. (1990). Terörizm: Kavramsal Bir Çerçeve. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 361.
- Yeşiltaş, M., Öztürk, İ., & Türkmen, F. (2008). Terör Faaliyetlerinin Turizm Sektörüne Etkilerinin Çözüm Önerileri Perspektifinde Değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 175-189.

İnternet Kaynakları:

- <http://www.airlinehaber.com/31-ekim-tarihe-gecti/> (Erişim Tarihi: 01.11.2017)
- <https://almanakturkiye.wordpress.com/1992-2/> (Erişim Tarihi: 31.05.2017)
- http://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/03/150322_tunus_muze_saldiri (Erişim Tarihi: 22.03.2017)
- <http://www.ntv.com.tr/dunya/tunusta-turistlerin-kaldigi-2otele-saldiri-duzenlendi,HRctv1Deu06u6FMMuyXv0A> (Erişim Tarihi: 27.06.2017)
- <http://turizm gazetes i.com/news.aspx?id=78125> (Erişim Tarihi: 01.09.2017)
- <http://www.iha.com.tr/haber-tayland-saldirisinde-supheli-belirlendi-488790/> (Erişim Tarihi: 18.08.2017)
- <http://www.aljazeera.com.tr/haber/misirda-turistlere-saldiri-tehdidi> (Erişim Tarihi: 04.06.2017)
- <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.3713.pdf> (Erişim Tarihi: 23.04.2017)
- <http://www.ihd.org.tr/1990-2012-pkk-mltanlari-tarafindan-alikonulanlar-rapor/> (Erişim Tarihi: 09.05.2017)
- <http://www.milliyet.com.tr/teror-ve-medya-iliskisi/tuncay-ozkan/siyaset/yazardetayarsiv/07.05.2002/51316/default.htm> (Erişim Tarihi: 12.12.2016)
- <http://alkislarlayasiyorum.com/icerik/247196/pkk-tren-istasyonu-saldirisi-1994-sicagi-sicagina> (Erişim Tarihi: 06.04.2017)
- http://www.haber10.com/fotogaleri/yasam/pkk_nin_kanli_tarihi-614450#image-13(Erişim Tarihi: 10.05.2017)

<http://www.milliyet.com.tr/2003/11/20/son/sontur09.html> (Erişim Tarihi: 20.07.2017)

<https://www.haberler.com/tak-in-acilimi-nedir-tak-ne-zaman-kuruldu-9054755-haberi> (Erişim Tarihi: 12.12.2016)

<https://terortakvimi.wordpress.com/2001/06/01/2001tel-aviv-dolphin-disco-saldirisi> (Erişim Tarihi: 09.05.2017)

<http://www.nevesalom.org/teror.html> (Erişim Tarihi: 16.07.2017)

<http://www.nevesalom.org/teror.html> (Erişim Tarihi: 15.07.2017)

<https://biruni.tuik.gov.tr/turizmapp/sinir.zul?> (Erişim Tarihi: 09.05.2017)

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Hamas>(Erişim Tarihi: 09.05.2017)

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.58e634aacdca39.57886552 (Erişim Tarihi: 06.04.2017)